

ERŐS VÁR

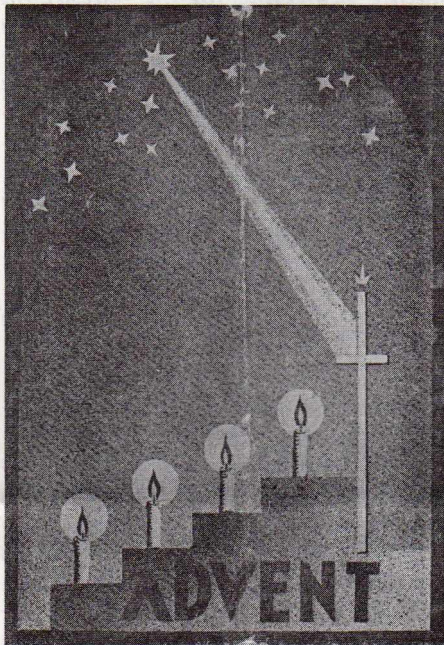

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

46. ÉVFOLYAM

1980. DECEMBER

6. SZÁM

ÁDVENT ÉS A KERESZT

NÉGY GYERTYA FÉNYE VILÁGOL: négy adventi vasárnap. S utána? Vár karácsony. A betlehemi csillag sugárkévéje áttöri a sötét égboltot és rávetődik a keresztre. Mert a Gyermeke, akinek nevét csodálatosnak hívják, nem "kiszézsuka", bájos apróság, akiben a felnőttek elgyönyörködhetnek, megveregtetve pufók arcát. A bűneinkért szenvedő és meghaló Krisztus kezdi meg tövises földi útját az istálló kiteszítottságában. Első gyermeki mosolya felett is már ott leng a kereszt árnyéka, s a csillag a jászolbölcsőn túl a Golgotához vezet. Advent és a kereszt: nem szokatlan ez így? Nem, ez így tartozik össze. A kereszt, amely fölötte már halványan ragyog a feltámadás és a diadalmos visszajövetel

győzelmi koronája — ez adventnek is igazi értelme. Azért jött karácsonykor az embernek Fia, hogy meghaljon értünk.

Vajjon a karácsony előtti hetek a kereszthez vezetnek-e téged? Vajjon a karácsony-estéből áradó fény az értünk vérét hullató Krisztust világítja-e meg előtted?

Némuljon el most a karácsonyi képszerűség sok sürgés-forgása. Csak halkan sercegjenek az adventi gyertyák, s tekintetünk kövesse Isten adventi ígéjének a mai világ sötét éjszakájában is felragyogó sugarát, mely megvilágítja a keresztet: "Úgy szerette Isten a világot, hogy engesztelt Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen."

Jöjj, Uram Jézus!

Különösen advent idején, mi keresztyének várákosásban, reménykedésben élünk, mert hitünk szerint *Krisztust várjuk*. Másképpen várjuk a Megváltót, mint azok, akik kétezer éve csak az ígéret birtokosai voltak. Az övéké a találgatások ideje volt. A mienk tulajdonképpen az ismereté. Az Ige pontosan és részletesen tudósít a Megváltóról. Elénk tárja születését, szolgálatát, áldozati halálát, s győzelmét az örökéletre. Egyet nem tudunk csak, azt, hogy végső eljövetele mikor lesz. De abban bizonyosak vagyunk, hogy az övéivel, "akik hisznek Őbenne", az idők teljességében megosztja majd az Ő országának örökkévaló dicsőségét. Addig várákosásban élünk. *Ez a várákosási idő azonban nem lehet a tétlenség ideje. Mi is, minden keresztyénnel egyetemben, tanítványok vagyunk, akiknek az a feladata, hogy*

tanítványként éljenek. Ez a feladat körülményeinktől független. Itt és most kell bizonyosságot tennünk a bennünk való reménységéről. A keresztyén szeretet gyakorlását (pl. egymás megbecsülését, a szükségben lévők felkarolását), Istennek a tiszteletét (pl. a templombajarást, vagy az egyház missziójának támogatását) nem lehet "holnapra", vagy "jobb körülményekre" halasztanunk. A "mában" kell Krisztus nevében élnünk és munkálkodnunk.

Advent és karácsony arra buzdít mindannyiunkat, hogy nem hiába várákosunk, és ezért ne csüggedjünk. Az idő Istené! Azt Ő egyszer már betöltötte, és éppen ez a biztosíték arra, hogy a végső betöltés sem marad el. Ezekben a drága, hívó várákosásunkat igazoló időkben halljuk meg tisztábban az ígéretet: "*Bizony, hamar eljövök!*" — És feleljünk buzgóbban, imádságos meggyőződéssel: "*Ámen. Jöjj, Uram Jézus!*" (bbp)

Lapunk minden olvasójának
ÁLDOTT
KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJÉVET
kíván
A SZERKESZTŐSÉG

Gyarmathy Irén:

KARÁCSONY . . . OTTHON

— Hamarosan karácsony lesz! — mondta édesanyám és elgondolkodva rámnézett.

— Hol van az még! — válaszoltam, mert még csak szeptemberben voltunk.

Pedig neki volt igaza. Az örömszerzés sohasem lehet elég korán kezdeni.

Együtt dolgoztunk a szobában és biztos az jutott az eszébe, hogy mivel is lephetne meg, de persze ezt nem akarta nyíltan megmondani. Ettől kezdve mindig volt valami kis rejtegetnivalója. Ha váratlanul léptem be a szobába, hirtelen becsukta a szekrényajtót, bezárta a kredenc fiókját, ami máskor mindig nyitva volt. Én meg úgy tettem, mintha semmit sem vettem volna észre, sőt még egy kicsit túl is játszottam a gyanútlant, hogy örüljön. De a szívemben én is boldog várakozásban éltem. Ez a boldog várakozás, ez a másnak-örömet-szerezni vágyás, ez jellemezte a karácsony felé haladó hónapokat, napokat. Azután jött Advent, s vele az igazi Nagy Várakozás, a nagy előkészület a Megváltó születésére. Vártuk a bibliaórákat, ahol a sokszor hallott drága történet évről évre megismétlődve és mégis örökké új mondanivalójával elgondolkodtatott bennünket.

Ez a karácsonyvárás életem folyamán más és másképpen nyilvánult meg. Legerősebben él bennem az az idő, amikor gimnázista voltam, távol a szülői háztól. Hogy vártam a nagy ünnepeket, a karácsonyt, a húsvétot, a pünkösdöt!

Hadd idézzem most vissza, hogyan ünnepeltük a karácsonyt valamikor, amikor még én is gyermek voltam, hogyan melengetem a szívemben átadva a stafétabotot, hogy semmi el ne vesszen belőle, hogy szépsége, tisztasága csorbítatlan maradjon. Lám, ilyen volt, ilyen felemelően szép, ilyen drága, hogy ma is, meglett emberként olyan hamisítatlanul él szívünkben, hogy éppen úgy tudunk örülni, akkor is, ha tudjuk, hogy szüleink, barátaink küldik a meglepetést, hogy a piacon, az utcán vesszük a fenyőfát, de mégis mindez a kis Jézus, ugyanúgy, mint akkor, amikor még minden hangra figyeltünk, amely az Ő érkezésével lehetett kapcsolatban, amikor még

félelemmel teli örömmel néztünk fel a fa tetejére, a ragyogó betlehemi csillagra.

Hogy döcögött a kis vicinális, amely az utolsó szakaszát tette meg velünk. A rosszul világított harmadosztályú kupében pipafüst, az ázott ködmön szaga, kendős asszonyok nagy kosarakkal és a hatalmas nagyúr, a kalauz bácsi, aki számon kéri a

menetjegyeket, miközben vidáman mosolyogva pödör a bajuszán, amikor látja csodálkozó szemem. Egyik kezem anyáméban. Olyan jó, biztonságos. Tudom, megvéd, ha a kalauz valamit nem találna rendben. De nem, megy tovább, mindenkihez van szava. A hátizsákból előkerül valami itóka. Kínálgatják, de csak elhárítja. Szolgálatban van. Kinézek az ablakon. Az ismerős táj biztonságot sugall. Közeledünk szülőfalumhoz, ahova mostanában nem merek hazamenni, mert félek a rámszűduló emlékek erejétől, félek, megölik elkopott szívemet.

Vidám fütty hallatszlik. Legalábbis vidámnak hallom. A kis mozdony azt jelzi: közeledünk. Felállok. Orrom odaszorítom az ablaküveghez. Nézem az elsuhanó fákat, utakat, földeket, kis falum határát. A falut, ahol születtem, ahol gyermek voltam, az utakat, ahol bolyongtam, az utcákat, ahova behunyt szemmel eltalálok, a sok vihart megélt öreg

templomot, amelyet szebbnek látok ma, mint a világ katedrálisait.

Emlékkerekeken fut az idő és hipp-hopp! már itt a valóság. Nagyokat lökve rajtuk, megáll a vonat. Szuszog a kis mozdony, miközben kiszállunk. Én a legfelső lépcsőről egyenest édesapám karjaiba ugrom. Kicsit meg is inog a nem várt rohamtól, de nem szid meg érte. Indulunk haza. Szorosan fogom édesapám kezét, elvész benne az enyém és a kesztyűn át is érzem milyen simogató, oltalmat adó. Köszöntenek a régi házak, a fahidak a bujkáló patakocska felett, a hepehupás, emelkedő Fő utca, a foghíjas házsorok. Mindenünnen fény terül az útra a kicsi ablakokból. Kutyaugatás hallatszik, egyébként minden csendes. Elfogynak a megérkezett utasok, kapuk, ajtók nyílnak. Már csak mi igyekszünk hazafelé.

Feltűnik a házunk. Előrefutok. Kutyanak már vár. Jó ideje nem láttam, de úgy ugrik a nyakamba, mintha tegnap lett volna, hogy elváltunk, azután rohan fel a templom hosszú járdáján, megint vissza, megnyalja örömeiben az arcomat és megint lerohanja a ki tudja hányadik örömkört. Kettőt ugorva versenyben, úgy vesszük a lépcsőket a kutyával. Megmámorosodtunk a vizszontlátás örömeitől. Apám a kulcsokat csörgeti, kinyitja az ajtót. Megérkeztem. Otthon vagyok. Most is, ma is, mindig. Hány év óta? Számolni sem merem.

Frissen sikált padló, mindenütt tiszta, szépen vasalt terítő, fenyőillat, foszlós kalács szaga, a vázákban fenyőág, a nappaliban terített asztal. Mindenüvé benézünk. Ez sem volt még. Hol a régi bögre, a könyveim, a kiskésem, jaj, ez egy új festmény, egy új növény, másképpen rendezték a bútorokat? Ezer a kérdés. Majd a vacsoránál! — figyelmeztetnek — még előbb a Jézuska jön.

Rendbe szedjük magunkat. Apám sötét ruhában, hófehéren ragyog rajta az ing. Anyácskám sötétkében. Mi is ünneplőt öltünk, leülünk a kishobában, várunk. Apánkkal beszélgetünk. Milliő a mondanivalónk, de a karácsonyra egyre visszatérünk.

Anyánk csenget. Megcsendíti a

régi csengőt. Hányszor hallottam, hányszor vártam szorongva. Kinyitja az ajtót. Lassan felállunk, indulunk. Úgy lépünk a kinyitott szobába, mint paloták tükörtermébe, félénken, óvatosan. Erre vártunk, erre a csodálatos pillanatra, hónapok óta. Erre készültünk szívünkben és most itt van. Mi ez? Minden és semmi. Valóság és álom. Életünk értelme: egy gyertyától csillogó zöld fenyő fényében egymást átölelő család képében. Ez a béke, ez a tiszta, nagy öröm, ami a szívünket élteti, itt a csoda: megszületett! Itt? Mindenütt, ahol szeretet van, harmónia. Ebben a kicsi faluban, ebben a kicsi szobában is és ott is, a nagy világ nagy városában is, mindenütt, ahol várták, bíztak benne, hittek az eljöveteleiben. Körülálljuk a karácsonyfát. Édesapánk imádkozik. Hálát ad, hogy van karácsonyunk, hogy együtt lehetünk, hogy megtartattunk. Hálát ad a meleg szobáért, a terített asztalért, az életért. Azután énekelünk.

Krisztus Urunknak, áldott születésén... és

Boldog örömnapp derült ránk...

Valamennyien kívülről tudjuk. A gyertyák fényében sokáig visszhangzik a mélyebb értelmet kapott ének.

Megöleljük egymást. Kevés ilyen ajándékpillanata van az életnek, mint amilyen egy ilyen drága összebörülés a karácsonyi este egyedülálló varázsában. És előkerülnek a féltve őrzött titkok. A lopva készített, titokban vett ajándékok, megspórolt zsebpénzek csodái, a másokra gondolás beszédes bizonyítékai. Nem drága kirakati holmik versenye ez az este, de elejtett szavakból, elsóhajtott vágyakból összeállított ajándécsomag. Milyen jó most átadni. Milyen jó látni, hogy a másik örül. Nincs ennél tisztább öröm a világon, talán csak az, amikor nem kapunk semmit és mégis boldogok vagyunk, hogy mi adtunk. És felidézük régi karácsonyok emlékét, amikor az első kézimunkát adtuk anyánknak, az első horgolt szalvétagyűrűt, az első kivagdosott papírlapot, amit hónapokig a dívány alatt tartogattunk abban a hitben, hogy oda anyánk seprője nem ér el. Mennyi a mondanivaló... egymás szájából kapkodjuk a szavakat. Szüleink csak hallgatnak, nézik ezt a túláradó boldogságot, amely szükös keresetük-

ből, a szeretet leleményéből boldoggá tett bennünket.

Asztalhoz ülünk. Együtt kérjük Jézust, hogy jöjjön el hozzánk, üljön le ide közénk, legyen a vendégünk,

úgy örülnénk, úgy érezzük, örömünk csak így lenne teljes.

Ott áll az asztalon a fehér porcelán tejeskanna, az arany szélű fehér teáscsészék, amit még jó szüleink kaptak esküvőjükre és csak nagy ünnepekkor vesszük elő. Aranyosan sárga a gőzölgő tea, ahogy megcsillan a fehér csészékben. Az asztalon kocsonya, a tetején csodálatos minta tojásból, nyelvből, zöldségből. Dícsérjük anyánk ügyességét, apánk még valami tréfás megjegyzést is tesz, hogy kétszer készítette, megfordítva rakta bele. De ki figyel most erre. A tormás cékla szaga izgatja orrunkat. Anyánk oszt. Először apánknak, azután nekünk. Most azt se bánjuk, ha véletlenül az egyik többet kap, mint a másik. A fejlődő fiatalok mohóságával látunk az evésnek, és közben beszélünk, tele szájjal is, de most nem figyelmeztetnek érte, csak néznek bennünket boldogan, miközben ők eszik a bőrkés, csontos falatokat. De mi ezt nem vesszük észre! Akartok még? — kérdi anyánk. Hát hogyne akarnánk! Csak nyújtjuk a tányért. Mi ez a diákmenzához képest! Paradicsomi csoda. Azután jön a diós-mákos kalács. Nincs válogatás, egyformán kapunk mindkettőből. Utolsónak jön a kompót, amit csak akkor kaptunk, ha betegek voltunk, vagy nagyon jó magaviseletűek. Mindkettő ritkán fordult elő. De ez most meglepetés! És kétféle is van belőle. És talpas poharakból ehetjük. Mennyi öröm!

Imádkozunk. Felállunk és megköszönjük anyánk fáradozását, apánk gondoskodását. Kezet csókolunk, futólag, gyorsan, nem értve még

egészen, mit miért teszünk. Istenem, milyen szívesen lehajolnánk ma, hogy megcsókoljuk szüleink kidolgozott, kiduzzadó erektől átszött kezét!

Elfáradtunk. Beszéd, öröm, izgalom és a jó vacsora elbágyasztott bennünket. Már csendesebb a mese, anyánk mellé húzódunk, ölébe hajtjuk a fejünket, szemünk le-lecsukódik.

— Menjetek szépen aludni — mondja apánk, s már megyünk az első szóra. Ki-ki magával viszi ajándékait, hogy az ágya mellé tehesse, mert holnap reggel, ahogy a szemünket kinyitjuk, játszani szeretnénk.

Szüleink is készülődnek. Anyánk még benéz hozzánk, még egyszer megölel bennünket, azután eloltja a lámpát. Csend borul a házra, kialusznak a fények, elpihen az élet.

— Alszol már? — kérdem testvéremet.

— Én már igen — válaszolja és igazat is mond, mert még jóformán ki sem mondta, már hallatszík egyenletes szuszogása.

A nagy karácsonyi csendben, valaki halkán kinyitja az ajtót, végigmegy a szobákon, végig a nagy előszobán, azután kinyitja a bejárati ajtót. Nyomában fény. A fenyőfák mélyen meghajolnak előtte, mada-
rak nyitnak rá szemet, s régi ismerősként köszöntik. Megy végig a kerten, a falun, a városon, át a nagy tengereken, idegen földrészekre is, mert sokfelé hűtük. És ahol hűvük, oda mindig elmegy.

1980! Ebben az évben is, megfogatkozva bár, távol a szülői háztól, Uram Jézus, gyere el, légy a vendégünk, hogy szívünkéből ki ne haljanak a drága, régi karácsonyok... otthon!

(“Tedd rám a kezed!” c. kötetből)

Karácsonyi kérések

A pásztoroknak lábát add nekem, hogy hozzád siethessek sebesen!
És a napkeleti bölcsek kezét, hogy szívem, kincsem letegyem eléd!
Angyalok hangját, hogy mindenkinék
örömhírt és békéséget vigyek!
S Mária ígét-megőrző szívét:
hadd legyenek, Jézus, örökre tiéd!

Horst Orphal után németből: T. E.

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:
Juhász Imre

Munkatársak:
a magyar evangélikus lelkészek.

"ERŐS VÁR"
(USPS 178560)

P. O. Box 02148, Cleveland, Ohio 44102

Published by the
Hungarian Conference
of the Lutheran Church in America.

Issued bi-monthly: February, April, June,
August, October, and December.

No. 6. (211) Vol. 46.
DECEMBER 1980

Subscription: \$3.00 a year.

Second-class postage paid
at Cleveland, Ohio.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag,
kézirat, gyülekezeti hír, úgyszin-
tén a lappal kapcsolatos minden
levelezés, előfizetés és adomány
erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148
CLEVELAND, OHIO 44102

*Az "ERŐS VÁR" előfizetési dí-
ja belföldön egy évre 3 dollár.
Kanadában és egyéb külföldön
évi 4 U.S. dollár, vagy 5 kanadai
dollár.*

Be nem jelentett címváltozás esetén a
posta a kézbesíthetetlen újságot megsem-
misíti, a kiadóhivatalnak pedig külön por-
tót kell fizetnie. Erre a költségre különösen
nem-előfizetők, késedelmező előfizetők,
vagy többéves hátralékban lévők esetében
nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden
esetben pontosan adják meg címüket a
"Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az
újságot "Zip Code" szám nélkül nem kéz-
besíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel
az utca megjelölését is: pl. St., Rd., Ave.
Ugyanis egyes postai zónákban azonos
nevű utcákat csak így lehet megkülönböz-
tetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

AZ EGYHÁZ HÍREI

MAGYARORSZÁG

* Meghalt Hári Lipót ny. muraszombati és
Szentgyörgy Ferenc ny. mucsfai ev. lelkész.

* Ajkán, Arnóton, Bodonhelyen, Fancsalon,
Iklandon, Kurityánban, Mérgesen felújított
templomot vett ünnepélyesen használatba az
ev. gyülekezet.

* A budapesti Ev. Teol. Akadémián ...
100.000 forintos alapítvány létesült a modern
nyelvekben (német, angol) évről évre legjobb
tanulmányi eredményt elérő hallgató megjutal-
mazására ... Méltatták dr. Nagy Gyula pro-
fesszor 40 éves lelkészit, s ezen belül 30 éves
teol. tanári szolgálatát ... "Summa cum
laude" minősítéssel doktorrá avatták Harmati
Béla budapesti ev. lelkészt, aki értekezését
"Ekkleziológia és kozmológia — Az egyház és
a világ viszonya kérdéseinek összefüggései és
azok vizsgálata néhány ökumenikus példán"
címmel írta. Dr. Harmati Bélát novemberben
genfi működési hellyel az Ev. Világszövetség
tanulmányi osztályán a társadalompolitikai
ügyek titkárává nevezték ki; ezt az állást nem-
régén szerezte, s ő tölti be elsősorban.

* A r.k. egyházban nagyszabású ünnepsé-
gek keretében emlékeztek meg Gellért püspök
születésének ezredik évfordulójáról.

* Nyugalomba vonult Biczó Ferenc rábca-
kapi—tárnokréti, Rónay Zoltán balassagyar-
mati, Szabó Kálmán lébenyi, s Szakáts László
lajoskomáromi ev. lelkész.

* Békéscsabán Kovács Pál, Lovászpatonán
Kiss Miklós, Rákospalotán Bolla Árpád az ev.
gyülekezet új lelkésze.

* Nagyszénáson az önállósulás 85. és a
templomszentelés 80., Vecsésen Marschalkó
Lajos lelkész helyi szolgálatának 25. évfordu-
lóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

* Megünnepezték a kerepestarcsai özvegy
(ev.) papnék otthona fennállásának 50. évfor-
dulóját.

* Megemlékeztek arról, hogy a szlováknyel-
vű ev. újságírás 120 éves. Az első lapnak
Podhradsky József pesti ev. lelkész volt a szer-
kesztője és kiadója.

ROMÁNIA/Erdély

* Meghalt dr. Rapp Károly volt ev. püspök-
helyettes, a kolozsvári Protestáns Teológiai In-
tézet rektora. A (Magyar) Zsinatpresbiteri
Evangélikus Egyház gyászában a határokon
kívüli magyar evangélikusság is osztozik.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG

* Az Angliai Evangélikus Tanács elnökévé
folytatólagosan ismét Pátkai Róbert londoni
ev. lelkészt választották meg.

VATIKÁN

* Úgy hírlik, hogy eljárást indítanak Galileo
Galilei egykori kiátkozásának a felülvizsgálá-
sára. Tudvalevő, hogy Galilei korának nép-
szerű geocentrikus világképe helyett heliocen-
trikus világképet tanított, s ezzel szembe került
az egyház akkori "tudományos" álláspontjá-
val.

* II. János Pál pápa németországi látogató-
körútja során ugyan az ev.—r.k. kapcsolatok
további ápolására biztatott, de kijelentette azt
is, hogy evangélikusok és katolikusok között
úrvacsorai közösséget nem lehet létesíteni;
csak azok járulhatnak szentáldozáshoz, akik
az "Egyház" (r.k. ...) tagjai. Azonban még
katolikus körökben is élesen elítélték egy, a
pápai látogatás elé szerkesztett kiadványt,

melyben a szerző Luther és az evangélikusok
ellen a régi szabvány szerint hordott össze
mindenféle lebecsmérlő tücsköt-bogarat.

NÉMETORSZÁG (NDK)

* A kormány részéről az egyházi tevékenység
kurtításával, pl. rádióadások betiltásával fe-
nyegették meg az ev. egyházakat, ha nem
hagyják abba a keletnémet fegyverkezési pro-
gram és kiadások nyilvános bírálatát. "Az
egyház ne foglalkozzék politikai kérdésekkel!"
— hangzott a hivatalos ukáz, holott néhány
hétrel azelőtt azért dícsérték az egyházakat,
mert a "béke" (?) ügyét jól méltatták.

KANADA

* "Szerencsésejattékkal nem illik egyházfenntartást
gyakorolni", állapította meg M. Roy bíborosér-
sek, s ezért elrendelte, hogy a Quebec City r.k.
főegyházmezejében 1981 végével az egyházközségi
"bingózást" be kell szüntetni.

ETIÓPIA

* Továbbra is folyik az egyházi élet korlátozása.
Nemrégén újabb 45 ev. egyházi alkalmazottat tar-
toztattak le, s egyházi vagyontárgyakat koboztak
el. A tavaly eltüntetett ev. egyházi főtítkárról,
Gudina Tumsa lelkészről a kormány nem hajlan-
dó felvilágosítást adni, bár úgy vélik, hogy élet-
ben van.

ÍRORSZÁG

* Az Ír Presbiteriánus Egyház kilépett az
Egyházak Világtanácsából a terrorista mozgal-
maknak juttatott EVT segélyek rosszállásának a
kifejzésére.

VÖRÖS KÍNA

* Ebben a hónapban jelenik meg a New York-i
székhelyű Egyesült Bibliatársaság kiadásában
kínai köznyelvre újonnan lefordított Biblia.
Ennek terjesztése elé állítólag nem gördítenek
akadályokat a kommunista hatóságok.

* Az egyházi élet éledésének a jelei észlelhetők
mind katolikus, mind protestáns vonatkozásban.
Régebben elvett templomokat adnak át eredeti
rendeltetésüknek, s a templombajárást nem
tekintik hátrányosnak. Fontosnak tartják azon-
ban azt, hogy kínaiak egyházi élete és szervezete
mentes maradjon külföldi befolyástól. Az még
nem vehető ki, hogy a bimbózó egyházi tevékeny-
ségnek ténylegesen mekkora kereteket szab a
kormányzat.

Hírközlő: Bernhardt Béla

ISMERJÜK MEG JOBBAN LUTHERT!

Az Erős Vár iratterjesztésének ajánlata:

KRISZTUS TANÚJA (Luther élete) \$2.00
64 old. füzve

LUTHER (a reformátor lelki arca
és tanítása) 48 old. füzve \$2.00

A két füzet ára együtt: \$3.00 (vagy 4 kanadai
dollár). Ez a kedvezmény csak dec. 31-ig érvé-
nyes!

A közölt árakban a postai szállítás díja is
benne van. Megrendelhető az ár beküldésével:

Erős Vár
P. O. Box 02148
Cleveland, Ohio 44102

HATÁRTALAN ÖRÖM

— 100. zsoltár —

Advent az öröm ideje. Határtalan örvendésre biztatja az Úr népét.

A 100. zsoltár olvasása közben ilyen biztatásokat kapsz: vígan énekelj az Úrnak, szolgálatokat az Úrnak örvendezéssel, menjetek eléje vigassággal, menjetek be az ő kapuin hálaadással, áldjátok az Ő nevét.

Hát nem a határtalan öröm biztató szavai ezek? Bizonytal azok.

Kinek szól ez a biztatás? — Az Úr népének.

Akik az Úréi, azoknak nincs okuk a szomorúságra. Örömet pedig nincs okuk rejtgetni. Hangot kell adni, vígan kell énekelni, hirdetni kell az Úr dicsőségét.

Nem arról van szó, ami a saját erőnk, saját hitünk, saját tulajdonunk. Nem. Ezek mind semmivé lesznek. Itt arról van szó, ami az Úré! Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten! — szól tovább a zsoltár. Ehhez kapcsolódik az Úr gyermekeinek az élete: ő alkotott minket és nem magunk. Az ő népe és az ő legelőinek juhái vagyunk. Ebből a bizonyosságból sarjad a hálaének, ez által erősödik, növekedik s hirdeti az Úr dicsőségét. Ezt az éneket várja a te részedről is.

Tudod-e tehát azt, ami a sajátod, semminek tekinteni s azzal, amit az Úrtól kaptál örök kincsként, helyesen sáfárkodni?

Mi ez a kincs?

Isten világában meglepetés meglepetést követ. Ő régít és újat egyaránt előhív a tarso-lyából. A megpróbált lelket is táplálja. Örömet plántál belé. Milyen bölcsen neveli a mennyi Atya a gyermekeit! Ezért emlékezik a zsoltár-író, mert jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme és nemzedékről-nemzedékre való az ő hűsége.

A te számodra is biztosítva van mindez.

Nézz erre a zsoltárra kitárt szívvel és Isten szavát szomjazó lélekkel. Vajjon nem szokik-e örömköltés az ajkadra, vajjon nem feszül-e lelkedben a magasztalás! Nem köszöntöd-e hálaénekekkel az Urat!

A határtalan öröm már itt a földön osztályrészünk lehet. A hitnek a dolga ez. Mi magunkban nem sok örömet hordozunk. Csak szomorúságot és fájdalmat megpróbáltatásaink miatt. De a nyomorultakon az Úr könyörül. Megkegyelmez a bűnösnek. Az önékülke szülőködőnek kegyelmét kínálja.

Hitünk éppen ebbe kapaszkodik és Krisz-

tus érdeméből táplálkozik. A hitből pedig a hála dalai fakadnak. A hála a hit legmagasabb foka. A hit hálát érez ott is, ahol a szív sír a szenvedés szorongatásai között, mert ott is felismeri Isten irgalmasságát és szeretetét.

Örökkévaló az Ő kegyelme! Ha örökkévaló, hogyan tartana a te földi vándorlásod nehézségei között is? Napjaid fölött világol és hirdeti Isten nagyságát az életedben.

Hát hogyan lenne hálás a lélek!

De még tovább lép. Meghívtak vagyunk Isten csodáinak az örökkévalóságban való szemlélésére. Figyeld meg, Isten gyermekei milyen sok dicsőt és hálaéneket énekelnek. Bármit tartalmaznak is ezek az énekek, bármilyen is a szövegük, mind Isten irgalmasságáról zengenek, azt várják, Őt kívánják, vagy Őt köszöntik.

A hálaének Krisztus előtt sem ismeretlen.

Adventben Őt köszöntjük, aki érkezik. Hozsannát zengünk neki. Akik a hozsannát szívből kiáltják, gyermeklelkűekké válnak. A hozsannázók közül mindig elmaradnak a bizalmatlankodók, a mindig visszahúzódnók, s az önmagukkal melegegetett lelkek. Papok, világiak, irástudók és irástudatlanok egyaránt. Jézus az övéinek hálaénekét örömmel hallgatja. A bizalmatlankodóknak pedig ezt üzeni: ha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.

Az öröm napja előttünk van. Adventben élünk. Isten kegyelme új lehetőségeket ad az új egyház-estendőben. Megindulunk-e hittel? Zengnek-e a hála dalai? Felcsendül-e az öröm hitvallása?

Csatlakozol-e Isten örömnapjához? Vagy bezárod ajkaidat? Néma akarsz maradni ott, ahol a Királyok Királyát koronázzák?

És ha majd a kövek kiáltanak helyetted?

Akkor is néma maradsz, amikor az öröm határtalan napja ránk köszönt? — Az Úr közel. Dicsőségben érkezik. Talán nem is gondold, mennyire közel van! Eljövetele megsejthetetlenül közel lehet. Ő maga beszél erről többször is. Készen vagy-e Isten népének határtalan örömében részt venni?

Készen?

Hogyan?

Krisztus véreben.

HYVÖNEN VAINÓ
nyomán finnől K. E.

TÜRMEZEI ERZSÉBET:

HOMOKÓRA

Jó öreg homokóra,
tik-takkoló és ketyegő
utódok kedves őse,
mióta képed szembenéz velem,
új meg új kérdés ébred bennem,
s titkaid csendben figyelem.
Hol álltál? Szószéken talán,
ahol megmérni jó,
meddig éber a figyelem,
meddig tarthat a prédikáció?
Vagy szakállas, szorgalmas patikus
munkáját segítetted?
Körülötted csillogó téglék?
Mindegy, jó öreg homokóra!
Mérted a percekét,
megálltad a helyed.

S míg egy homokszemed leperdült,
hány gyermek született a földre,
hány szív dobbant utolsó,
hány sóhaj szállt, hány könny fakadt?
Hány ezer, millió?
Hiszen egy pillanat
élni-jó, halni-jó,
elbukni és megtérni jó,
menny, pokol kapuja lehet...
s Valaki számol minden
leperdülő homokszemet.

Talán te példázod nekem
lepergő életem?
De benned látni pontosan,
már mennyi lenn,
még mennyi fenn.
Én meg csak a lepergett órák, évek
homokszemeit számlálgathatom,
s hiába kérdeném, még mennyi fenn,
hány percem, hány napom!

De ha minden homokszemed lepergett,
téged megfordítanak, homokóra,
és lesz a végből ismét kezdet.

Hitem előre néz.
Életem homokórájás
így fordítja meg majd az égi kéz.

Lepereg minden év-homokszemem,
és lesz a végből boldog kezdet,
amikor az időtelen időbe,
örök örömbé hazaérkezem.

Néhány szó a Magyar Konferenciáról

Az 1980. esztendő végéhez közeledik. Ilyenkor anyagiakról is szólnak kell esnie... a Magyar Evangélikus Konferencia anyagi ügyeiről.

Konferenciánk szervezete ugyan szűkül, de vezetősége igyekszik eleget tenni a változatlan feladatoknak. Elsődleges tevékenységünk a lapkiadás (az EV immár 46. évfolyamát fejezi be!), amely tulajdonképpen az egyedüli rendszeres összekötőkapocs szétszórta helyzetünkben. Idén még a bibliaterjesztés került kihangsúlyozásra. Rendeztük a szöványgondozás körülményeit. Ellátjuk a szükséges adminisztrációs köteleességeket.

Mindez igényli egyének és gyülekezetek anyagi hozzájárulásait. Az nem számít "erő-

nek", hogy egyik megszűnt gyülekezetünk vagyonaának egyrésze a Konferenciára szállt.

Az elmúlt 6 év során —

* 12 gyülekezetünkben 1975-ben 4, 1977-ben 5, 1978-ban 3, 1979-ben 3, s 1980-ban (nov. 30-ig) 2 gyülekezet küldött be adományt. Időközben gyülekezeink száma 9-re apadt.

* A Konferencia ügyintézésére összesen \$2,301 adomány érkezett. Ennek az összegnek a 78%-át gyülekezeti pénztárak, 22%-át egyének küldték be.

* A gyülekezeti adományok 6 gyülekezettől származnak: 1 szolgáltatta az adományok 57%-át, 1-1 17-17%-ot, 1 4%-ot, 1 3%-ot, 1 pedig 2%-ot.

* Az egyéni adományokat 12 tételben 7 (hét!), azaz 4 világi és 3 papi személy fizette be. Közülük 1-1 41-41%-ot, 1 6%-ot, 1 4%-ot, 1-1 3-3%-ot, 1 pedig 2%-ot adományozott.

A fentiek östökéljenek arra, hogy gyülekezeink, hittestvéreink megemlékezzenek a Konferencia ügyéről: azt karolják fel imádságokkal és még adományaikkal is. Az 1980. évre vonatkozóan befizetéseket 1981. január 15-ig fogadunk el. Csekk, pénzesutalvány "Hungarian Conference-LCA" névre és 9715 Lake Ave., Cleveland, OH 44102 címre küldendő.

"A jókedvű adakozót szereti az Isten."

BERNHARDT BÉLA
az A.M.E.K. pénztárosa

Friedrich Lajos:

KÉT PÁSZTOR

Mindnyájan ismerjük azt a közmondást, amelyik azt mondja, hogy a — telt pohárból kiömlik a víz!

Egyszer találkoztam egy hívő emberrel, akinek az ajkáról még szebben hangzott el ez a közmondás. Valahogyan így: Akinek tele van mennyországgal a szíve, onnan mindig felszállnak az angyalok!

Ez a szép mondat jutott ma eszembe, amikor az újsággal kapcsolatos emlékeim között kutattam.

Karácsony előtt voltunk. A biblióra után békességes, karácsonyi jó emberek jöttek a lelkészi hivatalba. Mindegyiknek angyalarccá simult az arca, hiszen a kezében mindegyik valami ajándékot szorongatott. Kalácsot, ruhát, pénzt, játékot.

Odakünn halkan hullt a hó, odabenn a szobában szerető szívekből szóródott szét a szó.

— Tisztelendő úr! — mondta valaki csendesen — vállalja el most a karácsonyi angyalok szerepét. Juttassa el ezeket az apróságokat azokba az otthonokba, ahol még hiányzik valami a karácsonyfa alól.

Főlnéztem a kedves arcú néniére és akkor újra megláttam, hogy milyenek az "igazi" karácsonyi "angyalok".

Címeik, cédulák kerültek a csomagokra. Igés kis lapok és kedves karácsonyi ágak.

Amikor vége lett ennek a felejtetetlen "angyaljárásnak" és mindnyájan haza mentek, én ott álltam a sok ajándék között és egyszerre nagyon szomorú lettem. Az jutott az eszembe: Istenem, milyen furcsa "angyal" is vagyok én, aki csak viszek, küldök, de magam semmit sem adok.

De mit adjak? Hiszen semmim sincsen! És kinek adjak, akinek öröm az én ajándékom?

Elővettem a gyülekezeti névsort. Vajjon én kinek adhatnék? Kinek lehetnék a karácsonyi angyala? Egyszer csak megakadt a szemem ezen a néven: Hosszú Nagy István, pásztor, Monostori pusztá. Nem ismerem. Soha sem jártam nála.

Ami azután történt, pillanatok műve volt. Rohantam a postára,

csekket töltöttem ki, pénzt adtam fel. Levelet írtam az egyházi újság szerkesztőségébe: előfizetek egy évre — küldjék az újságot rendszeresen Hosszú Nagy Istvánnak a Monostori pusztára...

Vidáman jöttem hazafelé. Régi, kedves karácsonyi énekek muzsikáltak a szívemben. Egyszerre minden olyan szép lett. Hiszen ma én is szerezhettem. Ma én is adhattam valamit.

A pásztor — a pásztornak!

*

Aztán elmúlt a karácsony. Teltek, múltak a napok, hetek, hónapok. Tavasz, nyár, ősz sok szép lapját letépte naptárunkról kedves földi házigazdánk, az Idő. Újra készülődünk egy új karácsony elé.

Egyik reggel nyílik az ajtó és belép rajta egy hatalmas, szépszáj ember. Nehéz, fekete csizmában, testhez tapadó ünneplő fekete nadrágban, pitykegombos mellényben, bottal és nagy kalappal a kezében. És az arca?! A legszebb arc, amit valaha is láttam. Nagybajuszú, napsugár és szélcsókolta piros, pusztai arc! Mélytűzű, fekete, okos szemében ott csillogott az értelem, a becsület és a bizalom. Nem sokáig kellett törnöm a fejemet a foglalkozása felől, hiszen aki ránézett, annak rögtön meg kellett kérdeznie tőle: hol hagyta a százötven bárányát, meg a két puli kuttyját?!

Igen, ő volt. Az ismeretlen olvasó. Hosszú Nagy István, a Monostori pusztáról.

— Az újság miatt jöttem — mondta néhány mondat után.

— Talán nem tetszett? — kérdeztem tőle mosolyogva.

— Jaj, dehogynem. Amikor először megjött, nem is akartuk átvenni. Mondtam a feleségemnek, hogy itt biztos valami tévedés van. De aztán, amikor jött minden héten, csak elkezdődött olvasni. Először csak az asszony, meg a legnagyobb gyerekek. Meg akik hozzánk jártak. Egyszer csak látom, hogy mindig gyűröttebb, rongyosabb, piszkosabb az az újság, amire hozzám kerül. Attól kezdve én olvastam fel a családnak. Mert hát ugye én vagyok a pásztor... Úgy hallgatták, mint a tisztelendő urat a szószékről. Hiszen szép dolgok vannak abban mindig Istenről, szeretetről, békéről.

— Hát akkor mi a baj? — kérdez-

tem szeretettel és úgy simultam a tiszta tekintetéhez, mint a bárányai a kezéhez.

— Hát tetszik tudni — az adósság! Azt se tudom, kinek tartozom. Meg azt sem tudom, hogy lesz-e annyi pénz az én vékonybélű bukszámban.

Megnyugtattam és mosolyogva mondtam: nincs itt semmi adósság, ezt még tavaly kifizették az "angyalok".

Azt hittem, hogy ezzel elintéződött a dolog és Hosszú Nagy István egy mindent elrendező kézfogás után visszamegy nyugodtan és dolgavégezetten a pusztára.

De nem így történt. Hosszú Nagy István továbbra is ülve maradt az asztalnál és a hajuszát simogatva hümmögött.

— Azt még értem — mondta lassan, mosolyogva —, hogy az újságot kifizették az "angyalok", de azt tessék nekem megmondani, hogy honnan tudták azok az "angyalok", hogy Hosszú Nagy István él és pásztor a Monostori pusztán?!

Lassan kihúztam az íróasztal fiókját és eléje tettem a gyülekezet névsorát. Benne megmutattam az ő nevét is.

— Látja, Testvér, sokszor nem is tudjuk, pedig fel van írva valahol a nevünk. Nemcsak itt, hanem ott is, az Isten szívében is. Látja, a magáé is itt van és hiszem, hogy Isten előtt is ott van. Látja, így történnek a csodák. Az újság is, ami magának jár, erről beszél.

Hosszú Nagy István felállt. Megszorította a kezemet. Búcsúzkodott.

Belenyúlt a mellénye zsebébe. Egy csomó papírpénzt tett az asztalra.

— Ezt meg adja oda a tisztelendő úr azoknak az "angyaloknak", ne legyen üres ezen a karácsonyon se a buksájuk. Hadd küldhessenek másoknak is abból az újságból!

Az ajtóból még egyszer visszafordult és kacintott: — de csak úgy ismeretlenül...! Tudja, olyan "angyalosan"!

A pénz, ami utána ott maradt az asztalon, egy egész kis gyülekezetnek elég lett volna előfizetésre az újságra.

Ez volt a legszebb földi prédikáció, amit láttam. Amikor a pásztor ajándékozott a nyájnak.

Az Ágostai Hitvallás Magyarországon

Amikor 1530 nyarán Augsburgban (Ágosta) a birodalmi gyűlésen felolvasták az Ágostai Hitvallást, néhány magyar szem- és fültanúja is volt ennek az eseménynek. Ezek voltak azután a leghűségesebb őrei magyarhonban is az Ágostai Hitvallásnak. Ilyen volt például Serpilus Lőrinc szepesbélai lelkész, aki a Szepességben vitte hírül az evangélikus hitvallás örömet. Az Ágostai Hitvallás gyorsan elterjedt latin és német szövegében nálunk is. Magyar szövege nem maradt ugyan fenn a XVI. századból, de voltak olyan utalások is, amelyek tudtak magyar nyelvről fordításról.

A magyarországi reformáció igazán az Ágostai Hitvallással indult és szilárdult meg. Erre a Hitvallásra alapította tanítását Dévai Bíró Mátyás, Honter János, Stöckel Lénárd, Batizi András, Szegedi Máté, Sztáray Mihály és Bornemissza Péter is.

Az első hazai zsinatok és külön magyar hitvallások ezen alapultak. Az erdélyi szászok 1545-ös medgyesi zsinata ezt fogadta el. Az 1545-ös erdői zsinat az Ágostai Hitvallás alapján készített 11 hitcikket, az utolsóban, a 12-ben mintegy feleslegesnek találva a további fogalmazást, ezt mondja: "A többi hitágazatokban egyetértünk az igaz egyházzal, amint az nyilván látható azon hitvallásban, amely Ágostában V. Károly mindig felséges, győzhetetlen császárnak beadatott". A beregszászi (1552), az óvári (1554) és a II. erdői zsinat (1555) az Ágostai Hitvallás alapján állott.

A felvidéki három magyar hitvallás: az úgynevezett Ótvárosi Hitvallás (Confessio Pentapolitana 1549), amelyet Stöckel Lénárd írt, a Hétvárosi Hitvallás (Confessio Heptapolitana 1559) és a 14 szepesi város hitvallása (Confessio Scepusiana 1569), szorosan az Ágostai Hitvallás alapján készült.

E magyarországi hitvallások létrejöttükben is hasonlítottak az Ágostai Hitvalláshoz. A felvidéki evangélikusoknak is számot kellett adniuk arról, hogy milyen tanítás alapján élnek keresztyén életüket. Ezzel mutatták meg, hogyan viszonyulnak mind a katolikus, mind a református, mind a baptista tanításhoz. E magyarországi hitvallások tartalma egyezik az Ágostai Hitvallásával. De érvényesül az Ágostai Hitvallás Védőiratának (Apologia) a hatása is.

A magyarországi hitvallások középpontjában is a hit által való megigazulásról szóló tanítás áll. A hitcikkek felölelték az evangélikus tanítás összes alapvető teológiai kérdését, de békülékeny hangon és sima modorban. A felvidéki evangélikusok mögött nem álltak olyan erőik, mint Luther s a reformáció mögött (Németországban) és ezért Ferdinánd király és Verancsics Antal esztergomi érsekprímás előtt óvatosan és ügyesen kellett fogalmazniuk. Ferdinánd a körmöcbányaiaknak kereken kijelentette, hogy az Ágostai Hitvallás csak Németországban megtűrt dolog, de Magyarországon nem. Ezért kerültek a magyarországi hitvallások a katolikus uralkodó egyházzal való nyílt összeütközést. Ez azonban csak taktikai és modorbéli módszer volt, lényegében

semmit fel nem adtak az evangélikus egyház tanításából. A hazai viszonyoknak megfelelően kiemelten mutatnak rá egyes tévnanokra, s ezeket a magyar reformátorok is különösen hangsúlyozták. Úgy látszik, hogy a mi viszonyaink az illyent jobban megkövetelték, mint Németországban.

A zsolnai zsinat (1610) és a szepesváraljai zsinat (1614) az Ágostai Hitvallás alapján állva szervezte meg külön evangélikus egyházunkat s állapította meg püspökeinknek a jogkörét. Mindkét zsinat felvéteti a püspök esküjébe elsősorban az Ágostai Hitvallást és emellett külön megemlíti az evangélikus egyház többi hitvallási iratát. Mindkét zsinat a 7. kánonban kötelezi a felszentelendő lelkészeket az Ágostai Hitvallás és a többi evangélikus hitvallási irat aláírására. Az 1622-es semptei zsinat két kánona is kötelezi a lelkészeket az Ágostai Hitvallás és az evangélikus hitvallási iratok megtartására.

Magyarországi evangélikus egyházunk az Ágostai Hitvallásról nevezte el magát egyházközsegeink szervezkedése óta. Így nevezték egyházunkat a katolikusok is. Közjogilag igen fontos volt a linzi békekötést megerősítő 1647. évi országgyűlés, amely most már hivatalosan is "ágostai hitvallású evangélikusokról" szól. A magyarországi állami törvényekre ekkor került be az Ágostai Hitvallás neve egyházunk hivatalos megjelöléseként. (Az 1934–37. évi budapesti zsinat elhagyta egyházunk nevéből az "ágostai hitvallású" jelzőt; ugyanakkor egyszerűsítették a református egyház megjelölését is.)

Az Ágostai Hitvallás első fordítása Pálházi Göncz Miklós szeredi lelkész és dunáninnyi püspök nevéhez fűződik. Csaknem valamennyi evangélikus hitvallási iratunkat lefordította. Művét nem fejezhette be, mert a halál kiűtötte kezéből a tollat; kéziratát a papírlap közepén szakad meg az írás. Műve mindig csak kéziratban maradt. Ezt az igen becses munkát már a XVIII. században elveszettnek tartották, de 1900-ban Payr Sándor egyháztörténész professzor bukkant rá, levéltári kutatásai közben. Pálházi Göncz Miklós műve az eddig ismert legrégebb fordítása az Ágostai Hitvallásnak. Az Ágostai Hitvallásnak első nyomtatványa Samarjay János református püspök műve (Pápa 1628). Ezt követte Lethenyi István csepregi esperes 1633-ban kiadott fordítása. Ez azonban nem teljes, mivel a második részt nem fordította le. Az egyházunkra nehezdedő ellenreformációi elnyomás gyászos évtizedei után Lövei Balázs győri lelkész 1692-ben újra lefordította és kiadta az Ágostai Hitvallást. További új fordítása jelent meg 1740-ben Szeniczai Bárány György lelkész munkájaként.

A racionalizmus hatása alatt megcsappant az érdeklődés egyházunk hitvallásai iránt. Ezért egy évszázadnak kellett eltelnie, míg újabb fordítója akadt az Ágostai Hitvallásnak: Agonás Sámuel fordítása 1883-ban jelent meg Rozsnyón. Ezt a fordítást 1896-ban Paulik János akkori budapesti vallásnár műve követte, a Luther Társaság kiadásában. Újab-

ban Berezki Sándor, Zsilinszky Mihály, dr. Gaudy László, D. dr. Pröhle Károly, s dr. Nagy Gyula fordították le az Ágostai Hitvallást.

Egyházunk népe szívébe zárta ezt a hitvallást, amelynek híressé vált kezdősora: "Gyülekezeteink nagy egyetértésben tanítják..." — azt fejezi ki, hogy nemcsak a püspökök és a lelkészek, hanem a gyülekezetek jutottak egyértelmű tanításra, hitbeli meggyőződésre s hitvallásra. (—k—ö)

*Istent
agyonnevetheted,
halottnak veheted,
csendbe temetheted,
de eléje
gátat nem tehetsz,
mert ő fölkeres,
szóba áll veled:
megmondja, hogy szeret!*

CSALÁDI HÍREK

A kaliforniai Pasadenában május 16-án 96 éves korában elhunyt **Tessényi-Jacob János** metodista lelkész, a magyarországi Metodista Egyház volt szuperintendense. Az elhunytban Tessényi Kornél ny. ev. lelkész édesapját gyászolja.

Nt. Tessényi Kornélné (Zsófia) még júniusban, **Kunos Jenő** ny. ev. lelkész november közepén műtéten ment át. Örömmel jelentjük, hogy mindketten a javulás útján vannak.

BUENOS AIRES

A "Krisztus Keresztje" magyar ev. egyház (v. Hefty László lelkész) erélyesen tiltakozott az argentin ország egyház (IELU) vezetőségének döntése ellen, mely szerint az egyház csatlakozik az ún. Emberi Jogok Ökumenikus Mozgalmához. annak ellenére, hogy a 21 taggyülekezet fele ezt ellenezte. A zsinati közgyűlés viszont elfogadta az elnökség döntését.

A Krisztus Keresztje gyülekezet múlt évi életéről szóló beszámoló egyébként örömdetes fejlődést mutat főleg a spanyolnyelvű munka terén. Körülbelül 20%-al növekedett a taglétszám, valamint az istentiszteleti és úrvacsorai részvétel és adakozás.

CHICAGO

Ottani hittestvéreink számára a Floridában élő Tessényi Kornél ny. lelkész az 5944 W. Cullom Ave. alatti Peace Church-ben nov. 30-án du. 3 órakor a Magyar Konferencia megbízásából istentiszteletet tartott, úrvacsoraszóval. A résztvevők száma 28 volt. A legközelebbi istentisztelet virágvasárnap táján lesz ugyanott, melyről híveink időben értesítést kapnak majd.

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

GYÜLEKEZETI HÍREK

TORONTO

H. lelkész: Bernhardt Béla

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond Street. — Lelkészi hivatal: 9715 Lake Ave., Cleveland, OH 44102, USA; tel.: (216) 631-5007. — Istentisztelet (július—augusztust kivéve) a hó második és negyedik vasárnapján este 6 órakor. Miklán Lajos felügyelő telefon-száma: (416) 621-8285.

Szeretettel hívjuk hittestvéreinket az Úrvacsora kiosztásával egybekötött ünnepi Istentiszteletünkre, melyet karácsony 1. napján, december 25-én **rendkívüli időben: 1/2 3 (2:30; 14:30) órai kezdettel tartunk.**

December 28-án nem lesz Istentisztelet.

Gyülekezetünk 1981. évi közgyűlését január 11-én tartjuk meg közvetlenül az este 6 órakor kezdődő Istentisztelethez csatlakozva. Meghallgatjuk a hivatali jelentéseket, megállapítjuk költségvetési keretünket, rögzítjük évi munkarendünket, s kiegészítő presbiterválasztást is tartunk.

A január 25-én a Magyar Keresztény Egyház templomában tartandó ökumenikus Istentiszteleten való részvételre is ösztönözzük híveinket (a mi szokásos Istentiszteletünk akkor elmarad). Nt. Pohóczky Béla, a clevelandi Első Magyar Evangélikus Egyház lelkésze látja majd el a reánk háruló lelkészi szolgálatot. Legyenek figyelemmel a helyi meghirdetésekre.

Február 8-i rendes Istentiszteletünk szolgálatát Nt. Juhász Imre, a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Egyház lelkésze végzi.

Jubileumi vacsoránkat a gyülekezet fennállásának 54. évfordulója alkalmából február 22-én tartjuk. Erről közvetlenül küldünk ki részletes tájékoztatást.

Híveinknek és barátainknak áldott karácsonyt és békés új esztendőt szeretettel kívánunk ezúton is.

CLEVELAND—NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 és Denison Ave. — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th St. (44102). Tel.: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Október folyamán vasárnaponként átlagosan 59 hívünk vette igénybe az egyház igehirdető és tanító szolgálatát. Novemberben a vasárnapi átlag 73 volt. Mint keresztyének és magyarok, istentiszteleteinken idén is megemlékeztünk 1849. október 6, valamint 1956.

október 23. és november 4 eseményeiről. Reformációi ünnepi istentiszteletünkön fejeződött be a 450 éves Ágostai Hitvallással kapcsolatos igehirdetési sorozat. Nov. 16-án a clevelandi egyházmegye közgyűlése alkalmával tartott mini-tanfolyamokon a lelkész és feleségén kívül résztvett Kató Gyula és Váraljay János testvérünk. Eltemettük nov. 20-án özv. Bíró Árpádné (Kiss Ferencné) sz. Kiss Erzsébet testvérünket, a Vas megyei Csöngye szülöttét 82 éves korában. A gyülekezet nov. 23-án osztozott Boros Jánosné, házigazdónkunk feleségének gyászában, kinek édesanyját, özv. Szívós Mihálynémet aznap temették erdélyi szülőfalujában. "Boldogok a halottak, kik az Úrban halnak meg."

Ádvent 4. vasárnapján, dec. 21-én **de. 10:30-kor** háromnyelvű (angol—magyar—német) istentisztelet keretében lesz a vasárnapi iskola karácsonyi ünnepélye. Ezt gyülekezetünk "pot-luck" szeretetvendégség követi a nagyteremben. **Ünnepi istentiszteleteink:** dec. 24-én (szerda) éjjel 11-kor gyertyafényes angol (úrv.); dec. 25-én, karácsony első ünnepén de. 10:45-

kor magyar (úrv.); dec. 26-án, karácsony 2. ünnepén (pénteken) de. 10:45-kor magyar (úrv.). Dec. 28-án a szokásos vasárnapi rend érvényes. Jan. 1-én, csütörtökön de. 10:45-kor újévi magyar istentisztelet lesz. Felhívjuk híveink figyelmét, hogy a bármilyen célú folyóévi adakozás határideje: december 28.

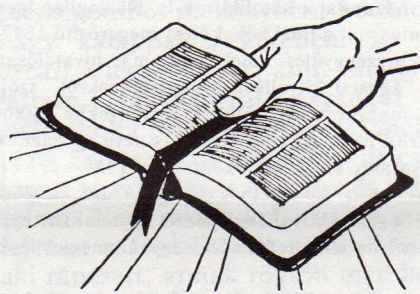
Az évi közgyűlést és tisztviselőválasztást jan. 18-án tartjuk, a **de. 10:30-kor** kezdődő közös angol—magyar istentisztelet után. A beiktatás és a szokásos tisztviselői ebéd jan. 25-én lesz.

A gyülekezet fennállásának 45. jubileumát előreláthatóan 1981. május 17-én ünnepeljük meg.

PITTSBURGH

Felhívjuk a pittsburghi magyar evangélikusok figyelmét, hogy evangélikus istentisztelet és úrvacsoraosztás lesz vasárnap, december 21-én, **du. 3 órakor**, melyet Markovits Pál ev. lelkész tart a hazelwoodi magyar ref. templomban.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1981. JANUÁR HÓ

1. Újév. Rm 1:1-7. — Lk 2:21.
2. Mt 2:13-23. — Lk 3:1-14.
3. Ézs 43:16-19. — Lk 3:15-20.

KAR. U. 2. VAS. — JAN. 4.

Heti ige: Jn 1:14b

4. Ef 1:3-6, 15-18. — Jn 1:1-18.
5. Fil 4:10-20. — Lk 3:21-38.
6. **Vízkereszt.** Ef 3:2-12. — Mt 2:1-12.
7. 1Jn 2:7-11. — Lk 4:1-21.
8. 4Móz 24:15-19. — Lk 4:22-30.
9. Kol 1:24-27. — Lk 4:31-37.
10. 1Jn 2:12-17. — Lk 4:38-44.

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 11.

Heti ige: Rm 8:14

11. Csel 10:34-38. — Mt 3:13-17.
12. Józ 3:5-17. — Lk 5:1-11.
13. Jn 1:29-34. — Lk 5:12-16.
14. Jn 3:22-30. — Lk 5:17-26.
15. Kol 2:3-10. — Lk 5:27-32.
16. 1Kor 1:26-31. — Lk 5:33-39.
17. Jn 5:19-24. — Lk 6:1-11.

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 18.

Heti ige: Jn 1:17

18. 1Kor 1:1-9. — Jn 1:29-41.
19. Jer 14:2-9. — Lk 6:12-19.
20. Jer 17:13-17. — Lk 6:20-26.
21. Mt 19:3-9. — Lk 6:27-35.
22. Mt 5:17-20. — Lk 6:36-42.

23. 1Kor 2:1-5. — Lk 6:43-49.

24. Rm 3:19-22. — Lk 7:1-10.

VÍZK. U. 3. VAS. — JAN. 25.

Heti ige: Lk 13:29

25. 1Kor 1:10-17. — Mt 4:12-23.
26. Ézs 19:19-25. — Lk 7:11-17.
27. Csel 10:21-35. — Lk 7:18-35.
28. Jn 4:5-14. — Lk 7:36-50.
29. Jn 4:27-42. — Lk 8:1-18.
30. Ézs 45:18-25. — Lk 8:19-25.
31. Rm 11:13-22. — Lk 8:26-39.

1981. FEBRUÁR HÓ

VÍZK. U. 4. VAS. — FEB. 1.

Heti ige: Zsolt 66:5

1. 1Kor 1:26-31. — Mt 5:1-12.
2. 1Móz 8:1-12. — Lk 8:40-56.
3. 4Móz 22:21-35. — Lk 9:1-9.
4. Jer 5:20-22. — Lk 9:10-17.
5. Csel 28:1-6. — Lk 9:18-27.
6. Csel 4:8-12. — Lk 9:28-36.
7. Ézs 51:4-6. — Lk 9:37-45.

VÍZK. U. 5. VAS. — FEB. 8.

Heti ige: 1Kor 4:5

8. 1Kor 2:1-5. — Mt 5:13-24.
9. 2Móz 34:29-35. — Lk 9:46-56.
10. Jn 12:34-41. — Lk 9:57-62.
11. 2Móz 13:20-22. — Lk 10:1-16.
12. 2Móz 24:1-2, 9-11, 15-18. — Lk 10:17-24.
13. Jn 7:25-30. — Lk 10:25-37.
14. Fil 3:20-4:1. — Lk 10:38-42.

VÍZK. U. 6. VAS. — FEB. 15.

Heti ige: Dán 9:18

15. 1Kor 2:6-13. — Mt 5:27-37.
16. 1Sám 15:35b-16:13. — Lk 11:1-13.
17. Fil 1:27-30. — Lk 11:14-28.
18. 1Móz 6:9-22. — Lk 11:29-36.
19. 1Kor 3:5-10. — Lk 11:37-54.
20. Mt 10:40-42. — Lk 12:1-12.
21. Mal 3:13-20a. — Lk 12:13-21.

VÍZK. U. 7. VAS. — FEB. 22.

Heti ige: Zsid 3:15

22. 1Kor 3:10-11, 16-23. — Mt 5:38-48.
23. 5Móz 32:44-47. — Lk 12:22-34.
24. Rm 10:9-17. — Lk 12:35-48.
25. Zsid 3:12-4:1. — Lk 12:49-59.
26. Csel 16:8-15. — Lk 13:1-9.
27. 2Kor 12:1-10. — Lk 13:10-17.
28. Zsid 6:4-8. — Lk 13:18-21.